

PROJEKT STANOWISKA RP

przygotowany w związku z art. 7 ustawy z dnia 8 października 2010 r.
o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem
Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 213, poz. 1395)

Dotyczy	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie fluorowanych gazów cieplarnianych, zmieniające dyrektywę (UE) 2019/1937 i uchylające rozporządzenie (UE) nr 517/2014	
Data przekazania Polsce dokumentu przez instytucje UE	4 maja 2022 r.	
Sygnatura dokumentu	Komisja Europejska	COM (2022) 150
	Numer międzyinstytucjonalny	2022/0099 (COD)
Procedura decyzyjna	Zwykła procedura ustawodawcza	
Tryb głosowania w Radzie UE	Większość kwalifikowana	
Instytucja wiodąca	Ministerstwo Klimatu i Środowiska	
Instytucje współpracujące	Ministerstwo Finansów Ministerstwo Infrastruktury Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej Ministerstwo Rozwoju i Technologii Ministerstwo Obrony Narodowej Ministerstwo Spraw Zagranicznych Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej Urząd Dozoru Technicznego	
Data przyjęcia przez KSE	18 maja 2022 r.	

I. Cel projektu aktu prawnego

W ramach Europejskiego Zielonego Ładu zainicjowano nową unijną strategię na rzecz wzrostu, której celem jest przekształcenie UE w sprawiedliwe i prosperujące społeczeństwo żyjące w nowoczesnej, zasobooszczędnej i konkurencyjnej gospodarce. W odpowiedzi na pilną potrzebę podjęcia działań w dziedzinie klimatu UE przyjęła bardziej ambitne cele klimatyczne. A Rozporządzenie w sprawie fluorowanych gazów cieplarnianych stanowi kluczowy instrument w odniesieniu do emisji fluorowanych gazów cieplarnianych (F-gazów).

F-gazy to sztuczne substancje chemiczne, które są bardzo silnymi gazami cieplarnianymi, często kilka tysięcy razy silniejszymi niż dwutlenek węgla (~~CO~~węgla, (CO₂), a ich emisje stanowią 2,5 % całkowitych emisji gazów cieplarnianych w UE. W przeszłości F-gazy zazwyczaj zastępowały substancje zubożające warstwę ozonową w obszarach, w których stosowanie tych ostatnich zostało zabronione w UE w celu ochrony stratosferycznej warstwy ozonu, zgodnie z wymogami Protokołu montrealskiego w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową z 1987 r. (~~dalej jak~~dalej, jako „Protokół”).

Rozporządzenie (UE) nr 517/2014 w sprawie fluorowanych gazów ~~cieplarnianych~~ („~~rozporządzenie~~cieplarnianych („~~rozporządzenie~~ w sprawie fluorowanych gazów cieplarnianych”) zostało przyjęte w celu odwrócenia tendencji do wzrostu emisji F-gazów. Wodorofluorowęglowodory (HFC) stanowią najważniejszą grupę F-gazów pod względem emisji istotnych dla klimatu, a główną nowością rozporządzenia w sprawie fluorowanych gazów cieplarnianych było ustanowienie „unijnego wycofania HFC z obrotu”, czyli systemu kontyngentów w celu wdrożenia harmonogramu stopniowego zmniejszania ilości HFC, które importerzy i producenci ~~mogą~~ ~~omogq~~, co roku wprowadzać do obrotu. Z myślą o odwróceniu wzrostu emisji HFC i ich wpływu na klimat, a także pomimo faktu, że HFC nie zubożają warstwy ozonowej, Strony Protokołu zdecydowały w 2016 r. wprowadzić poprawkę z Kigali o wdrożeniu globalnego wycofania HFC z obrotu, dzięki czemu ograniczone zostaną produkcja i zużycie HFC o ponad 80 % w ciągu najbliższych 30 lat w skali globalnej. Oznacza to, że każda ze Stron musi przestrzegać harmonogramu ograniczania zużycia i produkcji HFC, a także licencjonowania przywozu/wywozu oraz sprawozdawczości dotyczącej HFC. Naukowcy szacują, że sama poprawka z Kigali pozwoli zapobiec dodatkowemu ociepleniu o 0,4 °C do końca stulecia.

Rozporządzenie w sprawie fluorowanych gazów cieplarnianych doprowadziło do odwrócenia tendencji i zmniejszenia emisji F-gazów z roku na rok, począwszy od 2015 r. Przewidywane do 2030 r. ograniczenie emisji nie zostanie jednak w pełni osiągnięte i istnieje niewykorzystany potencjał ograniczenia emisji w jeszcze większym stopniu.

Dotychczasowe doświadczenia w zakresie realizacji przepisów obecnie obowiązującego Rozporządzenia potwierdzają potrzebę podjęcia szeregu wyzwań związanych z systemem kontyngentów. Należą do nich zarówno nielegalna działalność, w tym przemyt i nieuczciwi przedsiębiorcy działający z pobudek czysto spekulacyjnych, jak również brak wykwalifikowanych techników. Należy także usunąć pewne luki w monitorowaniu, poprawić skuteczność działań w zakresie sprawozdawczości i weryfikacji oraz doprecyzować kilka obowiązujących przepisów, ponieważ większość zainteresowanych stron z sektora przemysłu, organizacje pozarządowe i właściwe organy wskazały na te ~~elementy~~ ~~jak~~elementy, jako ważny cel przeglądu.

Ogólne cele polityki UE w zakresie F-gazów to:

- 1) zapobieganie dodatkowej emisji F-gazów, a tym samym przyczynianie się do realizacji celów UE w zakresie klimatu;
- 2) zapewnienie zgodności z Protokołem w odniesieniu do zobowiązań dotyczących wodorofluorowęglowodórów („HFC”).

Zapobieganie emisjom można realizować na dwa sposoby: poprzez unikanie stosowania F-gazów (tj. zmniejszenie popytu na F-gazy) oraz poprzez zapewnienie środków zapobiegających emisji lub wyciekom podczas produkcji, stosowania i unieszkodliwiania gazów („ograniczanie emisji”). W związku z tym cele szczegółowe polityki w zakresie F-gazów są następujące:

- zniechęcanie do stosowania F-gazów o wysokim współczynniku globalnego ocieplenia i zachęcanie do stosowania substancji lub technologii alternatywnych, jeżeli powodują one niższą

emisję gazów cieplarnianych bez uszczerbku dla bezpieczeństwa, funkcjonalności i efektywności energetycznej;

- zapobieganie wyciekom z urządzeń i prawidłowe postępowanie z F-gazami po zakończeniu eksploatacji w zastosowaniach;
- wzmocnienie zrównoważonego wzrostu gospodarczego, stymulowanie innowacji i rozwój zielonych technologii poprzez poprawę możliwości rynkowych dla technologii alternatywnych i gazów o niskim współczynniku globalnego ocieplenia.

Na podstawie wniosków z oceny rozporządzenia Komisja wyznaczyła następujące cele przeglądu:

- 1) Osiągnięcie dodatkowych redukcji emisji F-gazów, aby przyczynić się do osiągnięcia 55 % redukcji emisji do 2030 r. i neutralności pod względem emisji dwutlenku węgla netto do 2050 r.
- 2) Osiągnięcie pełnej zgodności z Protokołem.
- 3) Ułatwienie lepszego wdrażania i egzekwowania przepisów w zakresie nielegalnego handlu, funkcjonowania systemu kontyngentów oraz potrzeb szkoleniowych dotyczących substancji alternatywnych dla F-gazów.
- 4) Poprawa monitorowania i sprawozdawczości w celu wypełnienia istniejących luk oraz poprawy jakości procesów i danych pod kątem zgodności z przepisami.
- 5) Poprawa przejrzystości i wewnętrznej spójności w celu lepszego wdrażania i zrozumienia przepisów.

Inicjatywa przyczynia się do realizacji Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i jej celów zrównoważonego rozwoju, z których najważniejszym jest „przeciwdziałanie zmianie klimatu”.

II. Stanowisko RP

Najważniejsze z proponowanych zmiany dotyczą:

1. Zaostrzenia harmonogramu redukcji wprowadzania do obrotu HFC
2. Wprowadzenia odpłatności za kontyngenty na przywóz HFC spoza UE
3. Wprowadzenia obowiązku posiadania wystarczającego kontyngentu w momencie zwolnienia celnego
4. Wprowadzenia obowiązku w stosunku do nowych importerów, którzy będą musieli wykazać się 3 -letnim doświadczeniem w handlu chemikaliami i nie będą uprawnieni do autoryzacji swojego kontyngentu
5. Wymogu, aby tylko jeden importer mógł być zarejestrowany pod jednym adresem
6. Wprowadzenia systemu CERTEX (Single Window) w ~~ramach którego~~ ramach, którego celnicy w całej UE będą informowani o każdym akcie importu/eksportu/transzytu i który będzie powiązany z F-gas Portal
7. Desygnowania konkretnych przejść ~~granicznych przez, które~~ granicznych, przez, które będzie można wprowadzać do UE i wyprowadzać z UE HFC oraz produkty/urządzenia je zawierające
8. Uznania, iż pod pojęciem „produkty i urządzenia” znajdują się również części do nich
9. Wprowadzenia zakazu re-eksportu oraz wykorzystania w UE HFC lub produktów/urządzeń zawierających lub uzależnionych od HFC, wprowadzonych nielegalnie do obrotu w UE
10. Wprowadzenia obowiązku dla PCz dotyczącego zorganizowania systemu wzajemnego ~~informowania o~~ informowania o nielegalnym handlu HFC przez służby celne, ochrony środowiska i inne kompetentne władze
11. Wdrożenia ochrony „whistle blowers” (informatorów), którzy donoszą o przypadkach nielegalnego handlu lub innych przypadkach łamania przepisów Rozporządzenia
12. Wprowadzenia obowiązkowego raportu audytora (do 30 ~~kwietnia~~ jeśli kwietnia), jeśli import HFC luzem lub w urządzeniach wynosi 1 000 t CO₂ eq

13. *Wprowadzenia całkowitego zakazu obrotu w UE HFC w pojemnikach jednorazowego użytku (w tym handlu internetowego) oraz składowania i transportu takich pojemników w UE*
14. *Obowiązkowej certyfikacji nie tylko dla HFC, ale i dla HFO/HCFO*
15. *Obowiązkowej kontroli szczelności i dokumentacja dla stacjonarnych urządzeń zawierających 1 kg lub więcej HFO/HCFO*
16. *Obowiązkowego odzysku z pianek zawartych w płytach warstwowych podczas rozbiórki budynków*
17. *Obowiązku raportowania przez podmioty regenerujące F-gazy i przez podmioty stosujące HFC do celów wyłączonych spod obowiązku uzyskiwania kontyngentów*
18. *Wprowadzenie obowiązku dla PCz prowadzenia elektronicznego zbierania danych o emisji HFC*
19. *Zaostrzenia kar za nieprzestrzeganie przepisów zgodnie ze zmienianą obecnie Środowiskową Dyrektywą Karną*
20. *Wdrożenia nowych zakazów wprowadzania do obrotu*
21. *Rozszerzenie zakazu stosowania F-gazów o GWP 2 500 lub większym do serwisowania urządzeń chłodniczych zawierających 40 t CO₂eq lub więcej na wszystkie urządzenia chłodnicze od 1 stycznia 2024.*

Projekt rozporządzenia w sprawie fluorowanych gazów cieplarnianych (F-gazów) ~~obejmuje~~ obejmuje, co najmniej 13 substancji, które posiadają zastosowania kosmetyczne. Zgodnie z zapisami załącznika IV pkt. 21 **zakaz wprowadzania do obrotu produktów higieny osobistej** (tj. pianki, kremy) zawierających fluorowane gazy cieplarniane obowiązywałby od 1 stycznia 2024 r.

Dla podjęcia ostatecznej decyzji o wycofaniu poszczególnych substancji niezbędna jest ocena wpływu i dogłębna analiza dostępności zamienników – substancji alternatywnych. Wstępna ocena rynku wskazuje, że dla niektórych zastosowań zamienniki nie występują, co stanowi ryzyko utraty niektórych kategorii produktów (szczególnie produktów aerozolowych). Część substancji o zidentyfikowanych zastosowaniach w produktach kosmetycznych wykorzystywana ~~jest~~ **jako jest, jako** gazy pędne (propelenty) w produktach aerozolowych.

Ponadto, Polska stoi na stanowisku, że należy zapewnić znacznie dłuższe **terminy przejściowe na dostosowanie do zakazu stosowania substancji**. Postulat dotyczy m.in. **wprowadzania do obrotu** produktów higieny osobistej – ze względu na możliwy brak zamienników i trudną substytucję. **Polska proponuje minimum 3 letni okres przejściowy dotyczący zakazu wprowadzania do obrotu produktów higieny osobistej**. Biorąc pod uwagę, że produkty aerozolowe charakteryzują się długim terminem trwałości, **apelujemy także, aby produkty wprowadzone do obrotu przed datą zakazu mogły być udostępniane na rynku do czasu wyprzedania produktów (brak konieczności wycofywania produktów wprowadzonych do obrotu przed wejściem w życie przepisów)**. Konieczność ewentualnej utylizacji produktów aerozolowych miałaby znaczący, niekorzystny wpływ na środowisko.

Substytucja (wymiana) gazu pędnego jest bardzo trudnym procesem ze względu na specyfikę technologii wytwarzania produktów aerozolowych. Termin 1 stycznia 2024 r. to zdecydowanie zbyt krótki czas, aby substytucja była możliwa – znalezienie substancji alternatywnych i reformulacja produktów. W sektorze produktów aerozolowych nastąpiła masowa substytucja gazów pędnych w czasie wycofywania substancji CFC (chlorofluorowęglowodórów), zaburzających warstwę ozonową w latach 1995-2004. W tych produktach, w których było to możliwe, gazy pędne zostały wymienione na węglowodory, które nie mają negatywnego wpływu na warstwę ozonową. Jednak w przypadku niektórych produktów węglowodory nie zapewniają odpowiednich właściwości użytkowych produktów, następuje pogorszenie jakości i funkcjonalności produktów. W tych przypadkach CFC zostały wymienione na inne, niż węglowodory gazy pędne, na przykład F-gazy.

III. Uzasadnienie stanowiska RP

Polska stoi na stanowisku, iż należy kontynuować działania na rzecz ochrony warstwy ozonowej i klimatu, które powinny być spójne w zakresie substancji zubożających warstwę ozonową, jak również w zakresie fluorowanych gazów cieplarnianych. Dlatego też z dużym zadowoleniem przyjmujemy większość z proponowanych przepisów, które są w dużym stopniu odzwierciedleniem wcześniej zgłaszanych uwag i propozycji przez polskich ekspertów, w ramach posiedzeń komitetu eksperckiego ds. Rozporządzenia w sprawie F-gazów. Polska popiera rozwiązania dotyczące uszczelnienia systemu kontroli i nadzoru oraz zapobiegania nielegalnemu handlowi czynnikami chłodniczymi oraz urządzeniami i systemami zawierającymi HFC. Jako istotne uznać należy: wprowadzenie systemu Single Window i desygnowanych przejść granicznych dla wprowadzania i wyprowadzania HFC oraz produktów i urządzeń je zawierających oraz obowiązków zorganizowania systemu wzajemnego informowania o nielegalnym handlu HFC przez służby - celne, ochrony środowiska i inne kompetentne władze. Istotne i warte poparcia jest również rozwiązanie dotyczące zaostrzenia kar za nieprzestrzeganie przepisów zgodnie ze zmieniającą obecnie Środowiskową Dyrektywą Karną.

Biorąc powyższe pod uwagę, Polska popiera proponowane zmiany i rozszerzenie zakresu obecnych przepisów, a podczas procedowania wniosku będzie na bieżąco analizować przedstawiane modyfikacje, biorąc pod uwagę uwarunkowania krajowe oraz priorytety dotyczące realizowanej polityki w zakresie ochrony środowiska i klimatu.

1. Ocena skutków prawnych

2. Ocena skutków społecznych

3. Ocena skutków gospodarczych

4. Ocena skutków finansowych

Proponowane środki opierają się na dogłębnej ocenie ich oszczędności kosztowej, która wykazuje, że koszty krańcowe redukcji emisji w odniesieniu do każdego sektora mieszczą się w przedziale, z którym będą musiały prawdopodobnie zmierzyć się inne sektory gospodarki, aby zapewnić konieczną transformację w kierunku neutralności klimatycznej do roku 2050. Ponadto w perspektywie długoterminowej środki łagodzące przyniosą ogólne oszczędności kosztów. Niektóre środki nieznacznie zwiększą obciążenia administracyjne w przypadku przemysłu, ale niektóre z nich są niezbędne do celów zachowania zgodności z Protokołem, a inne są potrzebne do ułatwienia odpowiedniego egzekwowania przepisów jak również monitorowania przyszłych zagrożeń. Żaden z tych ostatnich środków nie wiąże się z wysokimi kosztami. Nie zaproponowano szczegółowych przepisów w obszarach, w których cele można lepiej osiągnąć w drodze działań w innych obszarach polityki, na przykład poprzez ustawodawstwo w sprawie odpadów. Poziom korzyści osiągnięty dzięki tym środkom nie mógłby zostać osiągnięty w sposób równie opłacalny dla przemysłu i państw członkowskich poprzez wprowadzenie 27 różnych dodatkowych polityk w zakresie F-gazów w państwach członkowskich.

IV. Informacja w sprawie zgodności projektu aktu z zasadą pomocniczości

Podstawę niniejszego wniosku stanowi art. 192 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z celem zachowania, ochrony i poprawy jakości środowiska; ochrony zdrowia ludzkiego oraz promowania na płaszczyźnie międzynarodowej środków zmierzających do rozwiązania problemów związanych ze zmianą klimatu. Wniosek uzupełnia przepisy UE, które istnieją na poziomie UE od 2006 r. i jest wyraźnie zgodny z zasadą pomocniczości z następujących powodów:

- ochrona systemu klimatycznego jest zagadnieniem transgranicznym, a skala problemu wymaga podjęcia działań w skali światowej;
- najskuteczniejsze środki to zakaz lub ograniczenie stosowania lub wprowadzania do obrotu F-gazów lub produktów i urządzeń, w których stosuje się F-gazy;
- w Protokole uznaje się UE za regionalną organizację integracji gospodarczej i w związku z tym UE musi wypełniać wynikające z Protokołu zobowiązania na szczeblu Unii.

Wymaga to odpowiedniego ustawodawstwa na tym samym poziomie; osiągnięcie zgodności w oparciu o 27 różnych systemów krajowych byłoby bardzo trudne, a wręcz niewykonalne. Jedynym wyjątkiem od klauzuli regionalnej organizacji integracji gospodarczej jest zawarty w Protokole harmonogram wycofywania produkcji HFC, który wymaga przestrzegania przepisów na poziomie państw ~~członkowskich~~ członkowskich. Niektóre państwa członkowskie zwróciły się jednak z prośbą, aby produkcja była również regulowana na poziomie UE, gdyż zwiększyłoby to elastyczność zainteresowanych przedsiębiorstw.

Wniosek zapewnia dalszą redukcję emisji F-gazów oraz dalsze wypełnianie przez UE międzynarodowych zobowiązań wynikających z Protokołu w sprawie stopniowego wycofywania z produkcji i zmniejszania zużycia HFC.

Wybrany instrumentem prawnym jest rozporządzenie, ponieważ wniosek ma na celu zastąpienie i udoskonalenie rozporządzenia w sprawie fluorowanych gazów cieplarnianych, przy jednoczesnym zachowaniu jego ogólnej struktury w zakresie środków kontroli. Rozporządzenie w sprawie fluorowanych gazów cieplarnianych okazało się skuteczne. Jako że wniosek obejmuje kilka zmian oraz dostosowań w strukturze rozporządzenia w sprawie fluorowanych gazów cieplarnianych, rozporządzenie to powinno zostać uchylone i zastąpione nowym rozporządzeniem w celu zapewnienia jasności prawa.

V. Przedstawiciel Rządu upoważniony do prezentowania stanowiska

Pani Anna Moskwa - Minister Klimatu i Środowiska, Ministerstwo Klimatu i Środowiska,
ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa, tel.: 22-369-22-22,
mail: sekretariat.ministra@mos.gov.pl